

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **R. R.**, zastoupeného Mgr. MUDr. Karlem Adamusem, Ph.D., advokátem, se sídlem Kirovova 1430/11, Karviná - Mizerov, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2012, č. j. MPSV-UM/5000/12/9S-MSK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 8. 2014, č. j. 38 Ad 17/2012 – 93,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. MUDr. Karlu Adamusovi, Ph.D., se sídlem Kirovova 1430/11, Karviná – Mizerov, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1.300 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

**I.
Vymezení věci**

[1] Žalobce se žalobou ze dne 16. 7. 2012 podanou Krajskému soudu v Ostravě dne 19. 7. 2012, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce, krajské pobočky v Ostravě ze dne 5. 3. 2012, č. j. MPSV-UP/26869/12/KA (dále jen „úřad práce“). Tímto rozhodnutím úřad práce zamítl návrh žalobce ze dne 6. 2. 2012 na obnovu řízení ve věci odejmutí příspěvku na živobytí, ukončeného pravomocným rozhodnutím Magistrátu města Karviné, Odboru sociálních věcí (na základě žádosti žalobce o odejmutí příspěvku na živobytí) ze dne 10. 6. 2009, č. j. 62111/2009/KAR, které bylo žalobci doručeno dne 15. 6. 2009 a nabylo právní moci dne 1. 7. 2009.

[2] Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí s odkazem na § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“), jehož se žalobce v odvolání dovolával, vycházel z jím předložených dokladů („Oznámení o poskytovateli pomoci“ ze dne 9. 11. 2008, „Souhlas se zpracováním osobních údajů“ ze dne 10. 11. 2008, „Potvrzení prokazující dobu poskytování péče“ ze dne 18. 5. 2009, „Prohlášení“ V. R. ze dne 14. 3. 2012 o tom, že požádal žalobce, aby se k němu nastěhoval, což on dne 1. 11. 2008 učinil, „Prohlášení“ ze dne 23. 7. 2011 o tom, že žalobce a jeho bratr, V. R., spolu trvale nežijí a neuhrazují společné náklady, Oznámení o přiznání příspěvku na péči ze dne 24. 8. 2010, rozhodnutí o odejmutí dávky ze dne 10. 6. 2009 a Sdělení veřejného ochránce práv ze dne 12. 8. 2009) a uvedl, že odvolatel dne 4. 3. 2007 podal žádost o příspěvek na živobytí; na tiskopise (část D) uvedl jako společně posuzovanou osobu V. R. V části „společné užívání a náklady“ uvedl, že s V. R. trvale nežije a neuhrazuje s ním společně náklady na své potřeby. Uvedený údaj potvrdil i V. R. Dne 10. 6. 2009 požádal odvolatel písemně do protokolu o odejmutí dávky příspěvek na živobytí. Jako důvod pro obnovu pak uvedl, že v roce 2007 byl osobou bez přístřeší, byl mu přiznán příspěvek na živobytí/jediný příjem/. V listopadu 2008 si bratr požádal o příspěvek na péči, on byl jako pečující osoba, a uvedl rovněž, že bude s bratrem bydlet a zajišťovat nákupy a podílet se na hospodaření domácnosti. V květnu 2009 obdržel bratr V. příspěvek na péči zpětně od listopadu 2008 do května 2009, včetně, celkem 28 tis. Kč, a odvolatel uvedl, že byl vyzván sociální pracovníci k uvedení příjmu 14 tis. Kč a aby požádal o vyřazení z hmotné nouze. V době pobírání příspěvku na živobytí uváděl, že bratr není společně posuzovanou osobou, že s ním nebydlí a nehospodaří, pečoval o něj a bratr mu poskytoval část příspěvku. Není-li společně posuzovanou osobou, tak se příjem z příspěvku na péči započítává do příjmu pro nárok na dávku v pomoci hmotné nouzi. Kdyby společně posuzovanou osobou byl, tak by se příspěvek na péči nezapočítával, započítával by se však příjem jeho bratra. Nejde o novou skutečnost, protože již v listopadu 2008 v žádosti o příspěvek na péči sdělil, že bude pečovat a podílet se na péči, a byl tak od 2008 společně posuzovanou osobou. Námitku tak mohl uplatnit již v průběhu pobírání dávky příspěvek na živobytí. Námitku týkající se společně posuzovaných osob odvolatel nejen, že mohl uplatnit v průběhu řízení, ale bylo dokonce jeho povinností oznámit, že došlo ke změně společně posuzovaných osob, neboť dle ustanovení § 49 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, je příjemce dávky povinen písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl.

[3] Žalobce v žalobě proti tomuto rozhodnutí uvedl, že dne 21. 3. 2007 mu byla přiznána dávka na živobytí a v té době byl posuzován samostatně, byl bez přístřeší. Mezi roky 2007 – 2008 došlo ke změně, jeho bratr V. jej požádal, aby o něj pečoval a z toho důvodu se k němu dne 1. 11. 2008 nastěhoval. Bratr si podal žádost o příspěvek na péči dne 10. 11. 2008 a jeho uvedl jako osobu, která bude péči poskytovat. Tuto skutečnost žalobce uvedl sociální pracovníci, sdělil jí, že společně hospodaří a uhrazují náklady. O tom, však sociální pracovnice neučinila žádný záznam. Tvrdil, že dne 19. 11. 2008 proběhlo v místě bydliště šetření ohledně příspěvku na péči za jeho přítomnosti. Dále pobíral příspěvek na živobytí ve výši 3.150 Kč měsíčně. Situace se změnila, když sociální pracovníci následně oznámil, že bratrovi byl přiznán příspěvek ve výši 4.000 Kč měsíčně, zpětně obdržel 28.000 Kč. Poté sociální pracovnice požadovala, aby polovinu z 28.000 Kč přiznal jako příjem a on tak učinil z neznalosti zákona a dále mu poradila, aby podal žádost o vyřazení z evidence, což také učinil. V jednání pracovnice spatřuje pochybení. Znovu se zaregistroval dne 14. 10. 2009 jako společně posuzovaná osoba na doporučení sociální pracovnice a dávka mu byla přiznána ve výši 50 Kč. Žalobce se dovolával poučení podaného ochráncem práv s odkazem na ustanovení § 7 odst. 2 písm. h) bod 8 zákona č. 110/2006 Sb., že pro účely příspěvku na živobytí se za započitatelný příjem nepovažuje příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou osobu, která má nárok na příspěvek na péči, je-li tato péče vykonávaná fyzickou osobou patřící do okruhu společně posuzovaných osob, přičemž společně se posuzují

pokračování

mimo jiné i osoby, které společně užívají byt, pokud písemně neprohlásí, že společně trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby. Takové prohlášení s bratrem neučinili. Z uvedeného plyne, že měl být hodnocen jako osoba patřící do okruhu společně posuzovaných osob, a proto mu náleží doplatek za období od 1. 6. 2009 do 1. 7. 2010.

[4] Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 13. 8. 2014, č. j. 38 Ad 17/2012 - 93, s odkazem na ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[5] Krajský soud vyšel ze zjištění, že dne 30. 9. 2009 bylo ex offo zahájeno řízení ve věci kontroly nároku na příspěvek na péči pro V. R., v rámci kterého bylo provedeno sociální šetření v bytě V. R., K. 4, K. J. 2211/2. Sociální šetření bylo provedeno dne 30. 9. 2009 za přítomnosti bratra, R. R., a zjištěno, že od 1. 9. 2009 v bytě na uvedené adrese, ve třípokojovém bytě žil pan V. R. se svým bratrem R. R. a tato skutečnost byla od 1. 9. 2009 nahlášena na BYT servis, což bylo dokladováno. Před 1. 9. 2009 R. R. za svým bratrem do uvedeného bytu každodenně docházel. Pan R. R. uvedl, že je bez práce, je veden jako uchazeč o zaměstnání na ÚP v Karviné, proto může celodenně o bratra pečovat. Z oznámení o poskytovateli pomoci ze dne 10. 11. 2008 V. R. plyne, že mu poskytuje pomoc bratr R. R., trvalý pobyt na adrese K., F. 72/1 (jedná se o adresu Magistrátu města K.). Z potvrzení prokazujícího dobu poskytování péče ze dne 18. 5. 2009, že od 1. 11. 2008 poskytuje péči osobě V. R., trvale bytem K. J. 2211/2, K. 4, bratr R. R., trvale bytem F. 72/1, K. 1 a toto potvrzení bylo vydáno pro R. R. na adresu K. J. 2211/2, K. 4 pro účely zdravotního, důchodového pojištění, hmotné nouzi a zaměstnanosti. Konečně soud vycházel i z rozhodnutí ze dne 10. 6. 2009, č. j. 62111/2009/KAR, kterým byla dávka příspěvek na živobytí ode dne 1. 6. 2009 odejmuta s odůvodněním, že příjemce požádal o odejmutí dávky. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 7. 2009 a z rozhodnutí ze dne 24. 8. 2010, kterým byla přiznána dávka příspěvek na živobytí pro V. R. od srpna 2010 ve výši 50 Kč měsíčně s odůvodněním, že příspěvek na živobytí musí být použit ve prospěch příjemce a všech společně posuzovaných osob k zabezpečení jejich výživy a ostatních základních osobních potřeb a osoba společně posuzovaná s žadatelem R. R., trvale bytem F. 72/1, K. 1.

[6] Krajský soud uzavřel, že podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka řízení obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Dle odstavce 2 věty první uvedeného ustanovení účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Zásadní žalobcovou námitkou je tvrzení, že v dané věci byl poškozen správním orgánem prvního stupně, když byl nesprávně pro nárok na dávku příspěvek na živobytí poučován sociální pracovnící, v důsledku čehož požaduje doplacení předmětné dávky za období od 1. 6. 2009 do 1. 7. 2010. S námitkami žalobce se neztotožnil, protože pro nové skutečnosti nebo důkazy se obnovuje řízení jen za předpokladu, že vyšly najevo po právní moci rozhodnutí a že je účastník v původním řízení buď vůbec neznal, nebo je bez své viny nemohl uplatnit. V dané věci však žalobce tvrdí jiné skutečnosti ohledně soužití s bratrem, za kterým se přistěhoval z důvodu poskytnutí pomoci, v důsledku čehož byl přiznán příspěvek na péči. Nemůže se tedy v žádném případě jednat o dříve neznámé skutečnosti, které žalobce v původním řízení neznal nebo které bez své viny nemohl uplatnit. Žalobcovo tvrzení, že se tak stalo z důvodu nesprávného poučování nebo postupu pracovnice magistrátu, nelze v žádném případě považovat za novou skutečnost. Nebyla tak splněna základní podmínka pro povolení obnovy řízení. Protože není splněna základní

podmínka, bylo by zcela nadbytečné se zabývat splněním další zákonné podmínky, tj. zda nové skutečnosti mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí.

[7] V bodu [12] odůvodnění rozsudku krajský soud nad rámec uvedl, že se neztotožnil s názorem správních orgánů, že u žalobce byla zachována subjektivní tříměsíční lhůta k podání návrhu na obnovu řízení, neboť v návrhu na povolení obnovy řízení, ani v odvolání a ani v žalobě, ani před soudem, ač byl tázán, navrhovatel neuvedl, kdy se dozvěděl o důvodech obnovy. Není sporu o tom, že v dané věci byla zachována objektivní lhůta, neboť rozhodnutí o odejmutí příspěvku na živobytí bylo vydáno dne 10. 6. 2009 a právní moc nabylo dne 1. 7. 2009. Nebyla však zachována tříměsíční subjektivní lhůta, když nebylo ani možno najisto stanovit okamžik, kdy se žalobce o nové skutečnosti dozvěděl, dle žalobce bylo podnětem postupné získávání informací z internetu. Žalobce nejen, že nebyl schopen stanovit přesný den, od kterého by bylo možno založit běh lhůty, ale navíc postupné získávání nových informací o nároku na dávku nelze ani za důvod obnovy uznat. Soud tak dospěl k názoru, že žalobce nedodržel subjektivní lhůtu tří měsíců pro podání návrhu na obnovu řízení. Krajský soud (bod [13]) však dodal, že zjištění a učiněný závěr vyslovený v odstavci [12] jeho rozsudku však nemá vliv na vyhodnocení žaloby jako nedůvodné.

II. Kasační stížnost

[8] Žalobce /stěžovatel/ v kasační stížnosti uvedl, že napadá rozsudek pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), pro vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a dále namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů, popř. jiné vadě řízení (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.)

[9] Konkrétně tvrdí, že předně nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že u žalobce nebyla zachována subjektivní tříměsíční lhůta k podání návrhu na obnovu řízení, který je v rozporu s dřívějším posouzením správních orgánů. Uvádí-li soud, že najisto nezjistil okamžik, kdy se žalobce o nové skutečnosti dozvěděl, s tím, že dle žalobce šlo o postupné získávání informací na internetu, namítá stěžovatel, že mu tato skutečnost nemůže jít k tíži, nebylo-li prokázáno bezpochyby, že tato lhůta již uplynula.

[10] Stěžovatel je stále toho názoru, že v jeho případě došlo k nesprávnému poučení o započitatelnosti příjmů, a „některá tvrzení stěžovatele, podrobně popsaná v jeho dřívějších podáních, lze brát jakožto nové skutečnosti“. Nesprávným poučením došlo k zásahu do jeho práv, tím se správní orgán, ani soud nezabýval dostatečně, ačkoli na tuto novou skutečnost opakovaně upozorňoval. Toto zjištění, proč se tak stalo, mohlo mít vliv na rozhodnutí, např. pokud by se zjistilo, že postup pracovníce magistrátu byl veden s úmyslem stěžovatele poškodit.

[11] Nesouhlasí proto se závěrem, že nebyla splněna základní podmínka pro povolení obnovy řízení dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Nebyl žádný racionální důvod, aby si podával žádost o odejmutí předmětného příspěvku, když již z této skutečnosti jednoznačně plyne, že v jeho případě došlo k nesprávnému poučení o započitatelnosti příjmů. Sociální pracovnice měla zahájit šetření v místě trvalého bydliště příjemce dávky, když jí bylo oznámeno, že bratrovi stěžovatele V. R. byl přiznán příspěvek na péči v druhém stupni, což neučinila.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[14] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Podle § 100 odst. 1) písm. a) správního řádu se *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, ...a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.*

[16] Obnova řízení jako institut (na rozdíl od řízení přezkumného dle § 94 správního řádu), je určena k nápravě skutkových nesprávností. Krajský soud, a před ním rovněž správní orgány obou stupňů, s odkazem na citované ustanovení správně zdůraznili, že řízení ve věci pravomocně skončené se obnoví při splnění podmínky, že vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, tzn. skutečnosti nebo důkazy dříve neznámé, které existovaly v době původního řízení, kteří však účastník nemohl v tomto řízení uplatnit a které mohly ovlivnit výsledek původního řízení.

[17] Stěžovatel v návrhu na obnovu řízení a opakovaně v odvolání i v žalobě ve vztahu k pravomocnému rozhodnutí ze dne 10. 6. 2009, jímž mu byla na jeho žádost odejmuta dávka příspěvek na živobytí (přiznaná mu od roku 2007) tvrdil, že novou skutečností, která nebyla vzata v úvahu při tomto rozhodování je, že již od 1. 11. 2008 pečoval o svého bratra V., k němuž se přistěhoval a kterému byl následně od tohoto data v květnu roku 2009 zpětně přiznan příspěvek na péči, a proto měl být příjem v květnu 2009 posuzován jako příjem společně posuzovaných osob pro účely přiznání příspěvku na živobytí jemu. Tvrdil, že tak byl nesprávně poučen sociální pracovníci rozhodující o příspěvku na živobytí dne 10. 6. 2009, že příjem jeho jako osoby pečující z příspěvku na péči, musí být pro nárok na příspěvek na živobytí polovinou započten, a proto má požádat o odejmutí příspěvku na živobytí, což učinil.

[18] Stěžovatel tak předně opomněl, že samotné toto jeho tvrzení vyvrací zákonnou podmínku, že jde o novou, dříve neznámou skutečnost, kterou nemohl v řízení bez své viny uplatnit. Stěžovatel sám uvádí, že pobíral příspěvek na živobytí od roku 2007, přitom, jak z rozhodnutí žalovaného plyne (a ani stěžovatel tuto skutečnost nevyvrací) v této žádosti uvedl, že s bratrem trvale nežije a neuhrazuje s ním společně náklady na své potřeby. Jestliže se od 1. 11. 2008 skutkový stav změnil a začal s bratrem nejen bydlet, ale i společně s ním hradit své potřeby, pak tuto změnu byl povinen nejen oznámit do 8 dnů též úřadu, kterým mu byl přiznan příspěvek na živobytí, ale rozhodně tuto jemu známou „novou“ skutečnost mohl a měl uvést dne 10. 6. 2009 při jednání, kdy přiznal příjem z příspěvku na péči o bratra. Rozhodnou skutečností pro posouzení, zda jde o společně posuzované osoby je, jak konečně i žalovaný zdůvodnil, zda tyto osoby společně nejen bydlí, ale i hradí společně své náklady (vedou společnou domácnost), nebo naopak, zda je příjem za poskytování péče (tj. za „zakoupení pomoci“) osobě blízké samostatným příjmem osoby pečující, s nímž nakládá sama (vede „samostatnou domácnost“, oddělenou od domácnosti osoby, o níž pečuje).

[19] Vliv na splnění podmínek pro obnovu řízení nemohlo mít tvrzení stěžovatele, že když přiznal dne 10. 6. 2009 příjem ve výši poloviny přiznaného příspěvku na péči o bratra a podal

žádost o vyřazení z evidence žadatelů o příspěvek na živobytí, učinil tak z důvodu chybné informace sociální pracovnice, o němž se dozvěděl z poučení ochránce práv. Z podkladů pro rozhodnutí soudu je zřejmé, že až šetřením ze dne 30. 9. 2009 bylo potvrzeno, že teprve od 1. 9. 2009 bydlí stěžovatel společně s bratrem v jeho bytě (před tímto datem za ním každodenně docházel), následně se proto znovu zaregistroval dne 14. 10. 2009, a to na doporučení sociální pracovnice, jak uvádí, a již byl evidován jako společně posuzovaná osoba. Nelze ani opomenout, že v odvolání podaném proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 3. 2012 o zamítnutí návrhu na obnovu řízení požadoval doplatek příspěvku na živobytí toliko od 1. 6. 2009 do 1. 7. 2009 (zatímco v podané žalobě až do 1. 7. 2010). Konečně v žalobě se odvolával na poučení dané mu ochráncem práv dle § 7 odst. 2 písm. h) bod 8 zákona č. 110/2006 Sb., toto sdělení však bylo dne 12. 8. 2009 vydáno ochráncem práv spolu s výzvou k doplnění podkladů pro posouzení věci. Konečný závěr z šetření ochránce práv byl vydán dne 30. 11. 2009 se závěrem, že v postupu správních orgánů nebylo pochybení shledáno, tamtéž pak byl stěžovateli vysvětlen zevrubně právní rámec institutu „společně posuzovaných osob“.

[20] Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů neshledal napadený rozsudek za nepřezkoumatelný a ani jiné vady řízení před soudem, které by odůvodnily jeho zrušení.

[21] Ke zrušení napadeného rozsudku pak nevedly soud ani konkrétní námitky vznesené v kasační stížnosti.

[22] K argumentaci uvedené v ní soud předesílá, že obdobně jako je tomu v řízení o žalobě, i v řízení o kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud vázán (vyjma vad, k nimž musí přihlížet z moci úřední dle § 109 odst. 4 s. ř. s.) důvody uvedenými v kasační stížnosti. Z judikatury Nejvyššího správního soudu, pro řízení o žalobě plyne, že § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní skutková tvrzení a právní argumentaci, přičemž výrazem „konkrétní“ je myšleno ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované. Ke skutkovým tvrzením blíže vysvětlil, že nemohou být toliko typovou charakteristikou určitých "obvyklých" nezákonností, nýbrž musí se jednat o zcela jasně individualizovaný, a tedy od jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelný popis. Konkretizace faktů dostatečně substancovanými žalobními body je důležitá nejen z hlediska soudu pro vytyčení mezí, v nichž se soud může a má v souladu s dispoziční zásadou pohybovat, ale má význam i pro žalovaného, aby mohl v souladu se zásadou rovnosti účastníků řízení náležitě využít možnosti procesní obrany. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Žalobce musí uvést, jaké aspekty dějů či okolností uvedené v rámci skutkových tvrzení považuje za základ jím tvrzené nezákonnosti. Dále rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl, že žalobní bod je projednání způsobily v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně - v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. Míra precizace žalobních bodů tedy do značné míry určuje i to, jaké právní obrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcovy advokáta. (Podrobně k této problematice viz zejména rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008, publikovaný pod č. 2162/2011 Sbírky rozhodnutí).*

[23] Stejně tak se proto v mezích stížných bodů a konkrétních tvrzení stěžovatele věnoval při posouzení kasační stížnosti Nejvyšší správní soud. Zdejší soud dospěl k závěru, že krajský soud správně posoudil skutečnost, že správní orgán se podrobně věnoval všem námitkám stěžovatele a na základě učiněných skutkových zjištění dospěl k závěru, že v daném případě není dán žádný z taxativně stanovených důvodů pro povolení obnovy řízení.

pokračování

[24] Stěžovatel formuloval důvody kasační stížnosti značně obecně. Konkrétně namítal zejména nesprávné posouzení uplynutí subjektivní lhůty k podání návrhu na obnovu řízení. Jak však plyne z odůvodnění rozsudku krajského soudu (str. 5-6, body [12] a [13]) a ze shora uvedené rekapitulace (viz bod [7] tohoto rozsudku), závěr uvedený krajským soudem, že nebylo najisto postaveno, kdy se stěžovatele dozvěděl o důvodu obnovy, neměl na výrok o zamítnutí žaloby vliv. Nemůže proto (i s ohledem na shora uvedené) vést ke zrušení napadeného rozsudku.

[25] Namítá-li stěžovatel, že stále trvá na tom, že v jeho případě došlo k nesprávnému poučení o započitatelnosti příjmů, a obecně se odvolává na některá svá „tvrzení v dřívějších podáních“ s tím, že se krajský soud jimi nezabýval dostatečně, a dovozuje, že mělo být zohledněno nesprávné poučení, jehož se mu dostalo dne 10. 6. 2009 a mělo být zjištěno, proč se tak stalo, zda postup pracovnice nebyl veden úmyslem jej poškodit, Nejvyšší správní soud mu nemůže přisvědčit, a to již z důvodů shora uvedených, rozhodných pro posouzení podmínek pro obnovu řízení.

[26] Ohlásit změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi, její výši nebo výplatu má povinnost žadatel o dávku, příjemce i společně posuzovaná osoba, a to do 8 dnů od jejich vzniku podle § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Obdobné poučení bylo konečně obsaženo i ve formuláři „Oznámení o poskytovateli pomoci ze dne 9. 11. 2008 žadatele o příspěvek na péči, pana V. R., v němž byl stěžovatel uveden jako pečující osoba. Podle protokolu ze dne 10. 6. 2009, v němž stěžovatel požádal o odejmutí dávky příspěvku na živobytí a který je stěžovatelem podepsán, po poučení o povinnosti uvádět pravdivé údaje, nežádal stěžovatel žádné další vysvětlení. V tiskopise „Doklad o výši měsíčních příjmů“, vyhotoveném dne 10. 6. 2009, který byl podkladem pro rozhodnutí z téhož dne a který je rovněž stvrzen podpisem stěžovatele, je pak výslovně kolonka pro uvedení osob, které jsou společně posuzovány pro dávku příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení a jsou plátcí příjmů uvedených v kolonce F.(kde je uvedeno 14.000 Kč). Podrobné poučení, je-li dokládán mj. i příjem za poskytování péče o osobu blízkou nebo jinou pobírající příspěvek na péči a plátcem tohoto příjmu je osoba společně posuzovaná, je na tomto tiskopise rovněž uvedeno (byť pod čarou). Výslovně se v tomto poučení uvádí, že „Tyto druhy příjmů od plátce, který je s vámi společně posuzovanou osobou, nebudou započítány do celkové výše vašich rozhodných příjmů.“ Stěžovatel tak nejen mohl požádat o bližší vysvětlení poučení uvedeného na „Dokladu o výši měsíčních příjmů“, ale mohl uvést, popř. i trvat na tom, aby do protokolu bylo zaznamenáno, že je již od 1. 11. 2008 osobou společně posuzovanou s bratrem. Jak však správně poukázal již žalovaný ve svém rozhodnutí, v takovém případě by se však započítával pro účely přiznání příspěvku na živobytí příjem jeho bratra V. R. Z postupu příslušné pracovnice dne 10. 6. 2009 tak není zřejmé žádné pochybení, které by mohlo způsobit újmu stěžovatele. Jakékoli zjištění „jakým úmyslem“ byl veden tento postup, nemohlo mít vliv na posouzení splnění podmínek pro obnovu řízení. Proto ani krajský soud nepochybil, pakliže toliko tvrzení stěžovatele, že byl „nesprávně poučen o započitatelnosti příjmů“, neověřoval, ale vycházel z podkladů, které byly pro jeho rozhodnutí dostatečné.

[27] Jen nad rámec Nejvyšší správní soud k uvedenému dodává, že podle § 100 odst. 2) správního řádu se *obnovy řízení nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení.* Z předloženého správního spisu ani z tvrzení stěžovatele v dané věci neplyne, že by využil práva podat odvolání proti rozhodnutí ze dne 10. 6. 2009, ačkoliv toto rozhodnutí řádné poučení o právu podat proti němu odvolání obsahuje. Obrana stěžovatele proti postupu pracovnice dne 10. 6. 2009 podáním návrhu na obnovu řízení až dne 6. 2. 2012, s návrhem na doplacení příspěvku (ačkoli v mezidobí, jak tvrdí, se již z odpovědi ochránce práv ze dne 12. 8. 2009 „dozvěděl“ o tom, že měl být posuzován jako společně posuzovaná osoba a ač se dne 14. 10. 2009 znovu zaregistroval, a to na doporučení sociální pracovnice, jako společně posuzovaná osoba) proto není opodstatněná.

[28] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

IV.

Závěr a náklady řízení

[29] Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, je řízení ve věcech mj. pomoci v hmotné nouzi (dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů osvobozeno od poplatku. Z ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. pak vyplývá, že ve věcech pomoci v hmotné nouzi soud náhradu nákladů řízení správnímu orgánu nepřiznává ani v případě jeho úspěchu ve věci.

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalované není možno, jak vyplývá z výše uvedeného, náhradu nákladů řízení s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[31] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 9. 6. 2014, č. j. 38 Ad 17/2012 - 68, ustanoven zástupce Mgr. MUDr. Karel Adamus, Ph.D. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., části věty první za středníkem, platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti). Za jeden úkon mu náleží podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 7 bodem 3 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu náleží odměna ve výši 1.000 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží zástupci stěžovatele náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon, celkem tedy 1.300 Kč. Protože ustanovený advokát není plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Odměna bude vyplacena ve stanovené lhůtě z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu